

25.11.2015

Helsingin kaupunki
Kaupunginhallitus

Lausuntopyyntö HEL 2015-009978 T 00 00 03

Päivittäistavarakauppa ry:n lausunto kaupunginhallitukselle Leo Straniuksen valtuustoaloitteesta ruokahävikin vähentämiseksi

Helsingin kaupunginhallitus on pyytänyt kirjeessään 11.9.2015 Päivittäistavarakauppa ry:n (PTY) lausuntoa otsikkoasiasta. PTY kiittää ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki ohjeistaisi kauppvoja 1. vanhentuvien ja kolhiintuneiden tuotteiden myynnin tehostamiseen sekä 2. mahdollistamaan jätehierarkian mukaisen toiminnan kuten dyykkaamisen pitämällä roskiksensa lukitsemattomina ja suhtautumaan dyykkaamiseen myönteisesti, yhtenä kierrätysmuotona.

Kaupalle ruokahävikin vähentäminen on tärkeä tavoite ja kauppa onkin pitkäjänteisesti pyrkinyt vähentämään sitä. Hävikin vähentämisessä on onnistuttu sähköisten ennuste- ja tilausjärjestelmien, tehokkaan logistiikan, kauppojen sunnuntaiukiolon sekä ammattitaitoisen henkilökunnan ansiosta. Myös tuotteiden myyntiä on tehostettu paljon: tuotteita myydään alennetuilla hinnoilla ja vauhditetaan myyntiä esillepanolla parasta ennen -merkinnän tai viimeinen käyttöpäivä -päiväyksen lähestyessä.

Jokainen kaupparyhmä on lisännyt ruoka-avun antamista hyväntekeväisyyteen ja pyrkii siten vähentämään hävikkiä. Kauppa suuntaa paljon resurssejaan ruoka-avun antamiseen. Tähän on tuonut huomattavan helpotuksen Eviran vuonna 2013 uudistama ohje ruoka-apuun annettavista elintarvikkeista. Ohjeessa on selkeytetty eri osapuolien – kaupan ja hyväntekeväisyysjärjestöjen – rooleja ruoka-avun antamiseen, vastaanottamiseen ja edelleen jakeluun liittyvissä toiminnoissa.

Ohjeessa luonnollisesti korostetaan, että ruoka-apuun annettavien elintarvikkeiden tulee olla turvallisia. Näin ei ole kaupan hävikkiin laittaman ruoan kohdalla kyse. Elintarviketurvallisuus on Suomessa korkealla tasolla, ja sen varmistaminen on aina etusijalla. Ensisijaisesti tuotteet, joita kauppa ei voi enää myydä esimerkiksi viimeisen käyttöpäivän ylittymisen vuoksi pyritään siis luovuttamaan hyväntekeväisyyteen. Mutta kun kauppa joutuu poistamaan elintarvikkeita jätteisiin, syynä on se, ettei elintarvike ole enää turvallinen käytettäväksi. Tuote on voinut pilaantua, pudota lattialle tai kylmäketju on voinut katketa. Nämä virheet eivät aina näy tuotteesta päällepäin, mutta voivat syötyinä aiheuttaa sairastumisen. Useita ruokamyrkytyksen aiheuttavia bakteereja ei edes pysty havaitsemaan aistinvaraisesti. Siksi esimerkiksi ruoan kerääminen kauppojen jäteastioista ei ole sallittua, emmekä siis puolla kaupunginhallitukselle tehtyä valtuustoaloitetta sen sallimiseksi.

25.11.2015

Myös ministeri Jari Koskinen totesi ministerin vastauksessaan 26.4.2013 kirjalliseen kysymykseen Myynnistä poistuneiden elintarvikkeiden hyötykäytöstä (KK 301/2013 vp), että *kaupan kannalta on varsin ymmärrettävää, että elintarvikejätteiden kulkeutumista muualle kuin lainsäädännön sallimaan käsittelyyn halutaan estää. Erityisesti eläimistä saatavien elintarvikkeiden jätehuolto on eläintautivaaran vuoksi säädelty siten, että itse asiassa kaupan velvollisuuksiin kuuluu pitää mahdollisesti tartuntavaarallinen jäte turvassa ulkopuolisilta, kunnes se haetaan hävitettäväksi.* EU:n sivutuoteasetus siis säättää, että kaupan eläinperäinen poisheittohävikki tulee toimittaa sivutuoteasetuksen mukaiseen käsittelyyn jätelaitokseen ja se tulee säilyttää toimitukseen asti suljettavissa jäteastioissa.

Jäteastioita pengottaessa maahan pudonneet jätteet likaavat tiloja ja lisäävät haittaeläinten määrää. Dyykkaaminen on estetty kaupoissa myös siksi, että siitä on ollut haittaa niin kaupalle kuin kaupan työntekijöille. Jättilojen/katosten/roskisten aukipitäminen mahdollistaisi ulkopuolisten hallitsemattoman pääsyn myymälöiden omiin tiloihin ja aiheuttaisi turvallisuusriskin myymälän henkilökunnalle. Myös ilkeältä myymälän omaisuutta kohtaan kasvaisi. Ulkopuoliset kulkijat häiritsevät myös koko ympäristöä; sekä muita yrityksiä että asukkaita.

Kunnioitavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Anna Salminen
elintarvikeasiantuntija